

Krajská hygienická stanice
Moravskoslezského kraje
se sídlem v Ostravě

**Výroční zpráva drogové
epidemiologie
za rok 2006**

červenec 2007

Zpracovali: PaedDr. Zdeněk Moldrzyk
Leona Matuszczyková

1. Nelegální drogy v Moravskoslezském kraji - DIS 2006

Hygienická služba provozuje drogový informační systém (DIS) a shromažďuje data o žadatelích o léčbu - uživatelích drog a gamblorech. Jde o klienty kontaktních center, která jsou rozdělena do tří skupin. Nízkoprahová centra jsou určena k včasné krizové intervenci, poradenství, zdravotní a sociální pomoci osobám s nízkou motivací k léčbě. Ambulantní poradny zajišťují léčebně preventivní péči v oblasti psychoterapie, farmakoterapie a socioterapie. Lůžková zařízení poskytují komplexní program, jehož cílem je trvalá a důsledná abstinence od všech návykových látek. Počet kontaktních center je proměnlivý, závisí často na zajištění financování pro daný rok. V roce 2006 zasílalo hlášení do DIS 33 léčebně kontaktních center v okresech Moravskoslezského kraje (viz tabulka 1).

DIS není systémem, který by zachycoval i experimentující část populace a ani „skrytou populaci uživatelů drog“, kteří jakoukoliv pomoc těchto center odmítají. Celkový počet uživatelů drog je tedy obtížně odhadnutelný.

Tabulka 1 – Počty hlásících LK center v MS kraj, 2006

	Nízkoprahová	Ambulantní	Lůžková	Celkem L/K center
Bruntál	1	2	1	4
Frýdek – Místek	1	4	2	7
Karviná	4	2	0	6
Nový Jičín	0	3	0	3
Opava	1	0	1	2
Ostrava	2	8	1	11
MSK	9	19	5	33

2. Incidence žadatelů o léčbu - uživatelů drog v Moravskoslezském kraji a ČR

(= všichni noví žadatelé (uživatelé drog) o první léčbu v životě, v roce 2006)

V roce 2006 bylo hlášeno celkem 478 nových žadatelů o léčbu - uživatelů drog z 6 okresů Moravskoslezského kraje. Nárůst proti roku 2005 činí 16,6 %. V přepočtu na 100 tisíc obyvatel je celokrajská incidence 38,2 případů, v okresech se incidence pohybuje od 14,5 v okr. Frýdek – Místek do 60 případů v okrese Opava. Incidenci přesahující 40 na 100 tisíc obyvatel hlásily také okresy Karviná (51,3) a Ostrava (43). Z celkového počtu nových žadatelů o léčbu - uživatelů drog v roce 2006 je 96,4 % ve věku 15-39 let. Specifická incidence této věkové skupiny je 99,1 případů na 100 tisíc obyvatel. V ČR počet nových žadatelů o léčbu – uživatelů drog ve srovnání s rokem 2005 poklesl o 253 osob na celkem 4 119 sob. V přepočtu na 100 tisíc obyvatel je incidence 40,4 případů. Věkově specifická incidence ve skupině 15 – 39letých je 105 případů na 100 tisíc obyvatel (tabulka 2).

Tabulka 2 – Incidence a specifická incidence žadatelů o léčbu - uživatelů drog na 100 tis. obyvatel v okresech MS kraje a ČR, 2006

Region	Celkem		Věk. skupina 15-39 let	
	abs. počet	na 100 tisíc	abs. počet	na 100 tisíc
Bruntál	28	28,3	26	69,7
Frýdek - Místek	33	14,5	32	38,2
Karviná	141	51,3	134	130,6
Nový Jičín	35	22	33	55
Opava	108	60	106	158,7
Ostrava	133	43	130	113,3
MSK	478	38,2	461	99,1
ČR	4119	40,4	3961	105

Zastoupení uživatelů drog podle věkových skupin znázorňuje tabulka 3. Pořadí věkových skupin v MS kraji: ve věku 15 -19 let je 44,4 %, 31,4 % ve věku 20 – 24 let a 20,7 % ve věku 25 – 39 let. 7 uživatelů je mladších 15 let, deset je starších 40 let. Z 76,8 % jsou zastoupeni muži a z 23,2 % ženy.

V ČR mezi žadateli o první léčbu jsou nejpostiženější věkovou skupinou 20 – 24letí (33,3%). Ve věku 25 – 39 let je 31,8%, ve věku 15 – 19 let je 31%. 48 uživatelů je mladších 15 let. Zastoupení mužů je 66,3% a žen 33,6%.

Tabulka 3 – Noví žadatelé o léčbu – uživatelé drog podle věkových skupin a pohlaví v okresech MS kraje a v ČR, 2006

Okres	do 15 let		15-19 let		20-24 let		25-39 let		40 a více		Neznámo	Celkem		
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž		M	Ž	všech
BR	0	0	3	2	8	4	8	1	2	0		21	7	28
FM	0	0	6	3	13	1	9	0	1	0		29	4	33
KA	3	1	58	19	26	11	17	3	2	1		106	35	141
NJ	1	1	27	5	0	0	1	0	0	0		29	6	35
OP	0	0	18	5	41	10	25	7	2	0		86	22	108
OV	1	0	48	18	28	8	18	10	1	1		96	37	133
MSK	5	2	160	52	116	34	78	21	8	2		367	111	478
ČR	24	24	705	574	921	450	988	321	81	15	16	2731	1384	4119

Nejužívanější drogou v MS kraji je pervitin (60,5 % nových žadatelů o léčbu - uživatelů drog). V průběhu roku 2006 došlo ve srovnání s rokem 2005 (48,5%) k nárůstu počtu uživatelů pervitinu jako základní drogy. Následuje marihuana (28,2 %), heroin (5,2 %) a toluen a jiná ředidla (4,2 %). V ČR je pořadí nejužívanějších drog u nových žadatelů o léčbu shodné s MS krajem. Pervitin 61,4%, marihuana 18,2% a heroin 11,9%.

Přehled užívaných základních drog v ČR a MS kraji v roce 2006 podle jednotlivých okresů je uveden v tabulce 4.

Tabulka 4 – Základní droga – počty nových žadatelů o léčbu podle okresů v MS kraji a ČR, 2006

Základní droga	BR	FM	KA	NJ	OP	OV	MSK	ČR
Pervitin	9	16	98	8	78	80	289	2528
Marihuana	14	14	34	22	18	33	135	752
Toluen a jiná ředidla	2	1	5	5	0	7	20	66
Heroin	2	0	4	0	9	10	25	490
Ostatní	1	2	0	0	3	3	9	283
Celkem	28	33	141	35	108	133	478	4119

Oblíbenost drog je závislá na věku uživatele (tabulka 5). V MS kraji je nejvíce zneužívanou drogou v nižších věkových skupinách marihuana: do 19 let (41 %). Vzdělává oblíbenost pervitinu ve věkové skupině do 19 let (54 %), v roce 2005 to bylo 36 %. Nadále je pervitin nejvíce zneužíván ve věkových skupinách nad 20 let (od 20 do 24 let až v 74 %), následuje marihuana (16,2 %) a heroin (9,3 %). V ČR je ve věkové skupině do 19 let nejvíce zneužívanou drogou pervitin (55,2 %). Nad 20 let je to také pervitin (64,3 %), následuje heroin (16,1 %) a marihuana (9,6 %).

Tabulka 5 – Základní droga - počet nových žadatelů o léčbu - uživatelů ve věkových skupinách v MS kraji a ČR, 2006

Základní droga	Věkové skupiny											Celkem	
	do 15 let		15-19 let		20-24 let		25-39 let		40 a více		Nezn	MSK	ČR
	MSK	ČR	MSK	ČR	MSK	ČR	MSK	ČR	MSK	ČR	ČR	MSK	ČR
Pervitin	7	3	111	729	111	977	63	764	4	46	9	296	2528
Marihuana	0	39	86	444	28	155	11	102	3	11	1	128	752
Toulen a jiná ř.	0	5	13	31	1	16	5	12	1	2	0	20	66
Heroin	0	0	1	38	7	146	17	289	0	15	2	25	490
Ostatní	0	1	1	37	3	77	3	144	2	22	2	9	283
Celkem	7	48	212	1279	150	1371	99	1311	10	96	14	478	4119

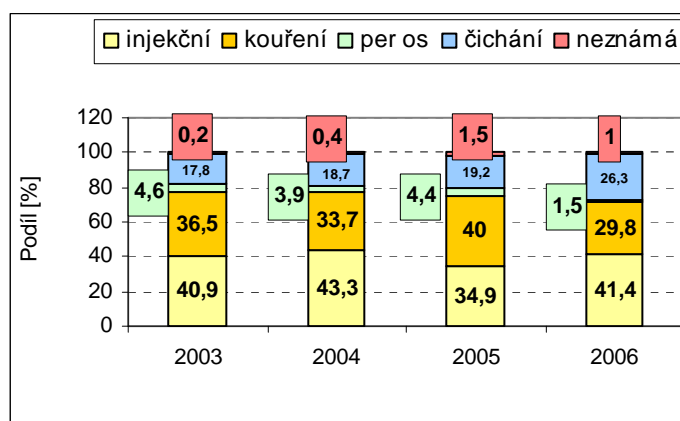
Způsob aplikace základní drogy v MS kraji podle jednotlivých drog a pohlaví je uveden v tabulce 6. Nejčastějším způsobem aplikace drogy je proti roku 2005 aplikace injekční v 41,4 %. Následuje kouření v 29,8 %, čichání drogy v 26,3 % a perorální užití v 1,5 % případů (obrázek 1).

Z celkového počtu nově evidovaných žen v roce 2006 si aplikovalo základní drogu injekčně 49,5 % (2005 33 %), čicháním 25,2 %, kouřením 19,8 % (2005 29,6 %), perorálním užitím 3,6 %. U mužů je pořadí mírně odlišné. Injekčně aplikovali drogu v 38,9 % případech, kouřením v 32,7 % případech, čicháním v 26,7 % (2005 17,6 %) a perorálně v 0,8 % případů. Celkově lze říci, že dochází k nárůstu injekční aplikace a to především u žen a k poklesu aplikace kouření. U obou pohlaví došlo k poklesu u aplikace drogy perorálním užitím a mužů došlo k vzestupu aplikace drogy čicháním a šňupáním.

Tabulka 6 – Základní droga - způsob aplikace podle pohlaví u nových žadatelů o léčbu – uživatelů drog v MS kraji, 2006

Základní droga	Injekčně		Kouření		Čichání		Perorálně		Neznámá		Celkem	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
Pervitin	124	51	4	1	78	27	0	0	2	2	208	81
Marihuana	0	0	114	19	1	0	1	0	0	0	116	19
Toulen a řed.	0	0	0	0	18	1	1	0	0	0	19	1
Heroin	16	4	2	2	1	0	0	0	0	0	19	6
Ostatní	3	0	0	0	0	0	1	4	1	0	5	4
Celkem	143	55	120	22	98	28	3	4	3	2	367	111

Obrázek 1 – Aplikace základní drogy u nových žadatelů o léčbu v MS kraji v letech 2002-2006

V roce 2006 bylo v MS kraji z celkového počtu 478 nových uživatelů drog zaznamenáno 39,5 % (2005 50 %) užívajících jen základní drogu, jednu další drogu k základní droze uvádí 60,5 % osob a 21,5 % kombinuje základní drogu s nejméně dvěma drogami. Spektrum drog kombinovaných se základní drogou tvoří vedle marihuany a pervitinu nejvíce opiáty a toulén (tabulka 7).

Tabulka 7 – Drogy užívané v kombinaci se základní drogou u nových žadatelů o léčbu – uživatelů drog v MS kraji, 2006

Skupiny základních drog	Sekundární droga 1			Sekundární droga 2		
	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem
Stimulancia - celkem	51	17	68	27	11	38
Kanabiniody - celkem	133	35	168	18	6	24
Opiáty - celkem	9	9	18	5	3	8
Halucinogeny - celkem	4	1	5	8	2	10
Kokain - celkem	0	0	0	1	2	3
Toulén a jiná řed.	16	1	17	8	1	9
Jiné drogy a léky	2	0	2	2	0	2
Alkohol	6	0	6	5	1	6
Ostatní	4	1	5	3	0	2
Celkem	225	64	289	77	26	103

V MS kraji v roce 2006 převládalo u nových žadatelů o léčbu - uživatelů drog základní vzdělání (60,3 %). Další nejpočetnější skupinou jsou žadatelé se SŠ bez maturity (24,1 %). Pravidelné zaměstnání má pouze 14,6 %. Nejčastěji uváděnou kategorií se proti roku 2005 stali nezaměstnaní, či příležitostně pracující (43,5 %). Studentů a žáků bylo 38,1 % (2005 42,4 %). Dále ze zaznamenaných údajů vyplývá, že více než polovina žadatelů (58,4 %) žije s rodiči. S partnerem či přáteli žije 10 % a 15 % udává, že žije osaměle.

3. Incidence žadatelů o léčbu - gamblerů v MS kraji a ČR

(=všichni noví žadatelé - gambleré (patologičtí hráči) - o první léčbu v životě, 2006)

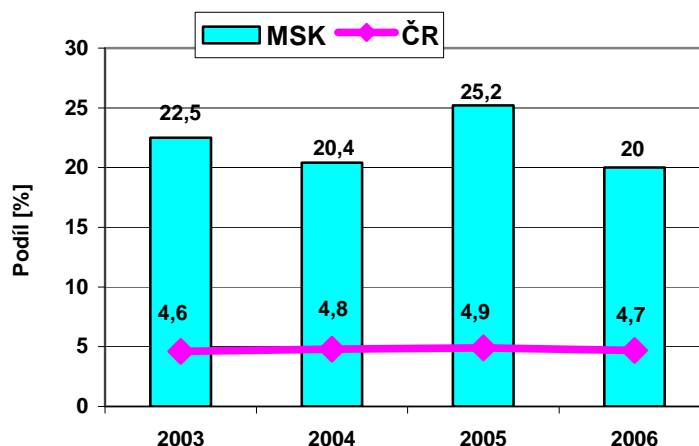
V uvedených okresech MS kraje (další okresy nehlásí) bylo hlášeno 120 nových žadatelů o léčbu s patologickým hráčstvím (tabulka 8). 90 těchto žadatelů má trvalé bydliště v MS kraji a 30 hlásilo trvalé bydliště v dalších krajích ČR. V jedenácti případech se jedná o ženy, z více jak poloviny starších 40 let. Nejvíce mezi všemi je zastoupená věková skupina 25 - 39 let (50 %), a skupina nad 40 let (32 %). Nejvyšší počet gamblerů vykazuje psychiatrická léčebna v Opavě – pacienti z celé republiky (48,3 %) a psychiatrický stacionář v Ostravě (38,3 %). Čtyři noví žadatelé o léčbu kombinují gambling s užitím sekundární drogy (marihuana, pervitin). V ČR bylo hlášeno celkem 202 nových žadatelů o léčbu s patologickým hráčstvím (tabulka 8), v patnácti případech se jedná o ženy.

Tabulka 8 – Gambling podle okresů a věkových skupin u nových žadatelů o léčbu v MS kraj a ČR, 2006

Okres	Věkové skupiny										Celkem	
	Do 15 let		15-19 let		20-24 let		25-39 let		40 a více		absolutní počet	na 100 tis.
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy		
FM	0	0	0	0	1	0	2	0	0	1	4	1,76
OP	0	0	0	0	3	0	30	1	20	3	57	31,62
OV	0	0	6	2	10	0	25	2	12	2	59	19,07
MSK	0	0	6	2	14	0	57	3	32	6	120	9,59
ČR	0	0	12	3	29	0	97	5	49	7	202	1,96

Ze všech nových žadatelů o léčbu v roce 2006 v MS kraji je jedna pětina (20 %) osob s patologickým hráčstvím, v ČR 4,7% (obrázek 2). Oproti roku 2005 dochází k poklesu o 13 % (2005 138, 2006 120). Náš kraj vykazuje v rámci ČR již několik let nejvyšší počet gamblerů.

Obrázek 2 – Gambling jako základní droga u nových žadatelů o léčbu, procentuální porovnání MSK a ČR v letech 2002-2006

4. Intoxikace v souvislosti s užíváním drog

(= otrava v souvislosti s užíváním nelegálních návykových látek)

V Moravskoslezském kraji bylo v roce 2006 hlášeno 201 intoxikací ze všech 6 okresů (tabulka 9). Nárůst proti roku 2005 (143 případů) činí 40 %. Ze 70 % se jedná o muže. Oproti tomu v ČR po třech letech vzestupu došlo v roce 2006 k poklesu zachycených případů. MS kraj je ve výskytu intoxikací na 3. místě mezi kraji ČR.

Tabulka 9 – Intoxikace u uživatelů drog podle okresů a pohlaví v MS kraj a ČR, 2006

okres	muži	ženy	celkem
Bruntál	2	3	5
Frýdek – Místek	6	6	12
Karviná	5	1	6
Nový Jičín	14	13	27
Opava	85	14	99
Ostrava	28	24	52
MSK	140	61	201
ČR	585	369	954

Nejčastěji užitou skupinou základních drog u intoxikovaných v MS kraji jsou stimulanty (39,8 %), a to zejména pervitin. Dále pak sedativa a hypnotika (25,4 %). Heroin a ostatní opiáty se podílejí 8,4 % a kanabinoidy 11 % (tabulka 10). V jednotlivých okresech se pořadí v zastoupení základní drogy různí. Ve Frýdku – Místku je to marihuana a pervitin, Karviné a Bruntále marihuana, Ostravě a Novém Jičíně sedativa, hypnotika a jiné drogy a léky. U Opavy má jednoznačné prvenství pervitin v 72,7 % (2005 63%) a heroin v 12 %. Z celkového počtu všech intoxikovaných pervitinem v kraji to znamená až 90%. Z celkového počtu 201 intoxikovaných kombinovalo jinou drogu se základní drogou 50,2 %. Nejčastěji se jednalo o alkohol a marihuanu.

Tabulka 10 – Intoxikace drog podle základní drogy a pohlaví v MS kraji, 2006

Základní droga	muži	ženy	celkem
Heroin a ostatní opiáty	13	4	17
Stimulancia	66	14	80
Kanabinoidy	18	5	23
Sedativa, hypnotika, psychofarmaka	26	25	51
Halucinogeny	2	1	3
Prchavá rozpustidla	4	3	7
Jiné drogy a léky	11	9	20
Celkem MSK	140	61	201

Poprvé si otravu v MS kraji způsobilo 41,3 %, k opakované intoxikaci došlo u 47,3 % a u 11,4 % nebyl údaj o frekvenci užití zjištěn. Ve věkových skupinách byl nejvíce zastoupen věk 25 - 39 let (38,8 %) a věk 15-19 let (21,9 %). Zaznamenali jsme nárůst u intoxikovaných mladších 15 let, a to 4 chlapci a 6 dívek, v roce 2005 byl pouze 1 chlapec (tabulka 11).

V ČR byl ve věkových skupinách nejvíce zastoupen věk 25 – 39 let (42 %) a věk 20 – 24 let (22 %). Podle pohlaví je zastoupeno 61,3 % mužů a 38,7 % žen. V polovině případů došlo k postižení po opakovaném abúzu drogy (49,5 %) a ve 22,2 % došlo k intoxikaci při prvním kontaktu drogou. Nejčastější příčinou intoxikací je v ČR skupina stimulačních látek (27,7 %) – v roce 2005 to byly opiáty. Na druhém místě jsou sedativa/hypnotika (24,3 %). Závažnou skutečností je 18 případů intoxikace Subutexem a záchyt 7 intoxikovaných, kteří užívali substitučně či nesubstitučně metadon (Výroční zpráva ČR – 2006). V MS kraji jsme tyto skutečnosti v roce 2006 nezaznamenali.

Tabulka 11 – Intoxikace uživatelů drog podle věkových skupin v MS kraji a ČR a frekvence užití v MS kraji, 2006

Frekvence užití	Věkové skupiny					Celkem
	do 15 let	15-19 let	20-24 let	25-39 let	40 a více	
poprvé	7	19	17	29	11	83
opakovaně	3	22	24	40	6	95
nezjištěno	0	3	2	9	9	23
Celkem MSK	10	44	43	78	26	201
Celkem ČR	25	132	210	400	186	954

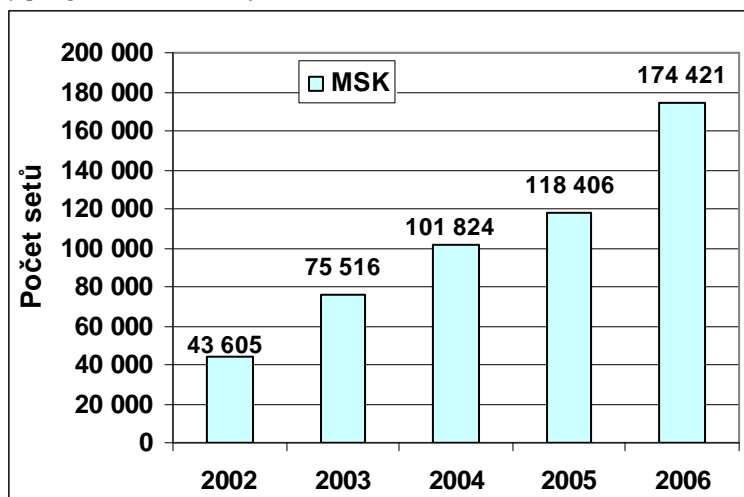
5. Výměnný program stříkaček a jehel

Tento program patří do komplexu služeb nízkoprahových léčebně kontaktních center. Výměny probíhají jak v centrech, tak v terénu. Hlavním cílem terénního programu je navázat kontakt s lidmi užívajícími drogy, kteří nejsou efektivně zachycováni existujícími institucemi, a motivovat je ke změně rizikového chování spojeného s užíváním návykových látek, například sdílení jehel. Výměna sterilních injekčních stříkaček a jehel, nemá pouze preventivní charakter, ale je také prostředkem k navázání kontaktu s touto komunitou.

V Moravskoslezském kraji se počet výměn neustále zvyšuje (obrázek 3). V roce 2006 bylo vyměněno 174 421 injekčních setů, což je o 56 015 kusů více než v roce 2005. Výměnný program probíhal ve všech 6 okresech (tabulka 12), buď v LK centrech, nebo v terénu. Převážnou část výměn zaznamenala Ostrava (36,7 %) a Frýdek – Místek (28,4 %).

V ČR bylo celkem evidováno 3 660 368 injekčních stříkaček a jehel vydaných v rámci výměnného programu, což je o 591 802 kusů více než v roce 2005. Počet výměn se neustále zvyšuje, v roce 2006 byl zaznamenán zatím nejvyšší meziroční nárůst v počtu vyměněných kusů.

Obrázek 3 – Výměnný program stříkaček a jehel v MSK v letech 2000-2006

Tabulka 12 – Počet výměn stříkaček a jehel v jednotlivých okresech MS kraje, 2006

Okres	počet výměn
Bruntál	7 720
Frydek - Místek	49 593
Karviná	12 584
Nový Jičín	27 277
Opava	13 255
Ostrava	63 992
MSK	174 421

6. Prevalence žadatelů o léčbu - uživatelů drog v MS kraji a ČR

(= všichni, kteří v průběhu roku 2006 alespoň jedenkrát navštívili některé zařízení poskytující péči osobám užívajícím drogy)

V roce 2006 bylo hlášeno celkem 718 všech žadatelů o léčbu – uživatelů drog z 6 okresů MS kraje. Oproti roku 2005 je nárůst o 6 %. Celokrajská prevalence žadatelů o léčbu – uživatelů drog je 57,4 na 100 000 obyvatel. V okresech se prevalence pohybuje od 10,7 do 112,6 případů. Z celkového počtu všech žadatelů o léčbu – uživatelů drog v roce 2006 je 95,5 % ve věku 15 – 39 let. Specifická prevalence této věkové skupiny je 147,4 případů na 100 000 obyvatel (tabulka 13).

Prevalence v ČR všech léčených uživatelů drog v roce 2006 klesla ze 83,7 (2005) na 82 případů na 100 000 obyvatel. Specifická prevalence ve věkové skupině 15 – 39 let je 211 případů na 100 000 obyvatel. Ve srovnání s rokem 2005 bylo v roce 2006 evidováno celkem o 168 léčených uživatelů drog méně.

Tabulka 13 – Prevalence a specifická prevalence žadatelů o léčbu – uživatelů drog na 100 tis. obyvatel v okresech MS kraje a ČR, 2006

Region	Celkem		Věk. skupina 15-39 let	
	abs. počet	na 100 tis.	abs. počet	na 100 tis.
Bruntál	40	40,4	38	101,7
Frydek - Místek	47	20,7	45	53,7
Karviná	184	66,9	172	167,7
Nový Jičín	37	23,2	34	56,7
Opava	203	112,6	197	294,9
Ostrava	207	66,8	200	174,3
MSK	718	57,4	686	147,4
CR	8 366	82	7 950	211

Zastoupení všech žadatelů o léčbu – uživatelů drog podle věkových skupin znázorňuje tabulka 14. Četnost výskytu ve věkových skupinách v MS kraji: ve věku 15 – 19 let je 35 %, ve věku 20 – 24 let je 31 % a ve věku 25 – 39 let je 29,8 %. 8 žadatelů je mladších 15 let a 24 je starších 40 let. Ze 78 % jsou zastoupeni muži a z 22 % ženy. V ČR pozorujeme výraznější posun do starších věkových skupin. Početně nejpostiženější věkovou skupinou jsou 25 – 39letí (43 %), na druhé místo se řadí 20 – 24letí (30,4%) a dále 15 – 19letí (21 %). Mladistvých do 15 let věku bylo mezi všemi klienty 58. Muži tvoří 68 % a ženy 32 %.

Tabulka 14 – Všichni žadatelé o léčbu - uživatelé drog podle věkových skupin a pohlaví v okresech MS kraje a ČR, 2006

Okres	do 15 let		15-19 let		20-24 let		25-39 let		40 a více		Neznámo	Celkem		
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž		M	Ž	všech
BR	0	0	3	4	13	5	11	2	2	0		29	11	40
FM	0	0	7	5	16	2	15	0	2	0		40	7	47
KA	3	1	68	21	35	12	32	4	7	1		145	39	184
NJ	2	1	27	6	0	0	1	0	0	0		30	7	37
OP	0	0	25	11	65	16	67	13	6	0		163	40	203
OV	1	0	52	22	44	13	51	18	5	1		153	54	207
MSK	6	2	182	69	173	48	177	37	22	2		560	158	718
ČR	31	27	928	825	1718	873	2718	882	284	46	34	5699	2656	8366

Preference jednotlivých druhů drog se v porovnání s minulým rokem v MS kraji nezměnila. Nejužívanější drogou je pervitin – 62 % všech žadatelů o léčbu – uživatelů drog (2005 55 %), následuje marihuana – 21,9 %, heroin a ostatní opiáty – 10,6 % a toulén a jiná ředidla 3,1 %. V ČR je pořadí nejužívanějších drog u všech žadatelů o léčbu mírně odlišné oproti MS kraji. Pervitin 58,4%, heroin, opiáty 25,4% a marihuana 12,5%. Přehled užívaných drog v ČR a MS kraji podle jednotlivých okresů je uveden v tabulce 15.

Tabulka 15 – Základní drogy - počty všech žadatelů o léčbu - uživatelů drog podle okresů v MS kraji a ČR, 2006

Základní drogy	BR	FM	KA	NJ	OP	OV	MSK	ČR
Pervitin	20	26	122	8	141	129	446	4889
Marihuana	14	17	40	24	25	37	157	1039
Heroin a ostatní opiáty	4	0	14	0	28	30	76	2127
Toulén a jiná ředidla	2	1	5	5	2	7	22	124
Ostatní *	0	3	3	0	7	4	17	187
Celkem	40	47	184	37	203	207	718	8366

* *sedativa, hypnotika 6 x, jiné drogy a léky 7 x, hašiš 1 x, kokain 1 x, ostatní stimulantia 2 x – MS kraj*

Oblíbenost drog ve věkových skupinách je mírně odlišná. V MS kraji mladší 20 let preferují více oproti roku 2005 (40,8 %) pervitin a to v 54,8 %. Dále marihuanu v 39 % (2005 46,4 %), a toulén a jiná ředidla v 5 %. Dvacetiletí a starší zůstávají u pervitinu v 66,2 % (2005 66,5 %), dále u opiátů v 16,3 % (2005 12,5 %) a marihuany v 12,2 %. V ČR je ve věkové skupině do 19 let nejvíce zneužívanou drogou pervitin (57,1 %). Nad 20 let je to opět pervitin (58,8 %), následuje heroin, opiáty (23,2 %) a marihuana (10,4 %) - (tabulka 16).

Tabulka 16 – Základní droga - počet všech žadatelů o léčbu – uživatelů drog ve věkových skupinách v MS kraji a ČR, 2006

Základní droga	Věkové skupiny											Celkem	
	do 15 let		15-19 let		20-24 let		25-39 let		40 a více		Nezn	MSK	ČR
	MSK	ČR	MSK	ČR	MSK	ČR	MSK	ČR	MSK	ČR	ČR		
Pervitin	0	5	142	1029	161	1769	131	1896	12	175	15	446	4889
Marihuana	8	46	93	547	33	235	20	195	3	15	1	157	1039
Toulen a jiná ř.	0	5	13	44	2	33	6	36	1	6	0	22	124
Heroin, opiáty	0	0	1	76	22	384	51	1067	2	62	6	76	1595
Ostatní	0	2	2	57	3	172	6	410	6	73	5	17	719
Celkem	8	58	251	1753	221	2593	214	3604	24	331	27	718	8366

V roce 2006 v MS kraji bylo z celkového počtu 718 všech žadatelů o léčbu – uživatelů drog zaznamenáno 39,4 % užívajících jen základní drogu, jednu další drogu k základní droze uvádí 60,6 % osob a 22,4 % kombinuje základní drogu s nejméně dvěma drogami. Spektrum drog kombinovaných se základní drogou tvoří vedle marihuany a pervitinu nejvíce opiáty a toulen a jiná ředidla - tabulka 17.

Tabulka 17 – Drogy užívané v kombinaci se základní drogou u všech žadatelů o léčbu – uživatelů drog v MS kraji, 2006

Název drogy	Sekundární droga 1			Sekundární droga 2		
	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem
Pervitin a ost.stimulancia	73	21	94	41	12	53
Marihuana	193	49	242	32	7	39
Toulen aj. ředidla	22	1	23	13	1	14
Opiáty*	28	15	43	10	6	16
Halucinogeny	5	1	6	11	2	13
Kokain	1	1	2	1	2	3
Jiné drogy a léky	4	0	4	1	0	1
Sedativa a hypnotika	3	1	4	2	0	2
Alkohol	10	0	10	14	2	16
Ostatní	6	1	7	4	0	4
Celkem	345	90	435	129	32	161

*včetně metadonu a subutexu

Způsob aplikace základní drogy u všech žadatelů o léčbu – uživatelů drog v MS kraji s porovnáním nových žadatelů o léčbu v roce 2006 se neliší. U všech žadatelů o léčbu se do popředí dostala opět injekční aplikace 51,8 % (2005: 48,4 %) a dále pak kouření 23,6 % (2005: 28,1 %), čichání 21,3 % a perorální užití v 2,6 %.

Z celkového počtu všech žen – žadatelek o léčbu v roce 2006 si aplikovaly základní drogu injekčně až v 57 % (2005: 46,7 %), čichaly v 20,9 %, kouřily v 17 % a užily perorálně v 3,8 % (2005: 9,8 %). U mužů je pořadí mírně odlišné. Injekčně aplikovali drogu v 50,3 % (2005: 48,9 %), kouřili v 25,3 % (2005: 30,6 %), čichali v 21,4 % (2005: 14,9 %) a užili perorálně v 2,3 %. Způsob aplikace základní drogy podle jednotlivých drog a pohlaví je uveden v tabulce 18.

Tabulka 18 – Základní droga – způsob aplikace podle pohlaví u všech žadatelů o léčbu – uživatelů drog v MS kraji, 2006

Základní droga	Injekčně		Kouření		Čichání		Perorálně		Neznámá		Celkem	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
Pervitin	229	77	7	2	95	32	0	0	2	2	333	113
Marihuana	0	0	132	23	1	0	1	0	0	0	134	23
Toulen a ředid.	0	0	0	0	20	1	1	0	0	0	21	1
Heroin	47	13	3	2	3	0	0	0	0	0	53	15
Ostatní	6	0	0	0	1	0	11	6	1	0	19	6
Celkem	282	90	142	27	120	33	13	6	4	2	560	158

V MS kraji v roce 2006 převládá u všech žadatelů o léčbu – uživatelů drog základní vzdělání 57,4 % (2005 51,5 %) a 4,6 % ho ještě nedokončilo. Druhou nejpočetnější skupinou jsou žadatelé se SŠ bez maturity 25,2 %. Ve všech okresech převládá shodně základní vzdělání od 44,7 % Frýdek Místek po 86,5 % Nový Jičín.

Převažují nezaměstnaní 51,4 % a kategorie student, žák 28,4 %. Pravidelné zaměstnání má pouze 14,6 % (2005 12,2 %). V některých okresech je pořadí mírně odlišné. Opava a Frýdek - Místek má převážně nezaměstnané a žadatele o léčbu s pravidelným zaměstnáním a v Novém Jičíně převažují studenti 94,6 %.

Více jak polovina všech žadatelů 54 % žije s rodiči. 17,7 % žije osaměle a 11,7 % žije společně s partnerem nebo přáteli. 4 % žijí ve společnosti dětí (tabulky 19, 20, 21).

V ČR shodně s MS krajem v roce 2006 převládá u všech žadatelů o léčbu – uživatelů drog základní vzdělání 49,4 %. Druhou nejpočetnější skupinou jsou žadatelé s SŠ bez maturity 27,7 %. Více jak polovina všech žadatelů je nezaměstnaných (52 %), pravidelné zaměstnání má 19,4 %, kategorie student, žák 16,5 % (tabulka 19, 20).

Tabulka 19 – Vzdělání u všech žadatelů o léčbu – uživatelů drog podle okresů v MS kraji a ČR, 2006

Vzdělání u všech žadatelů o léčbu – uživatelů drog	Jednotlivé okresy						Celkem MSK	Celkem ČR
	BR	FM	KA	NJ	OP	OV		
Nedokončené	1	2	14	4	0	12	33	266
Základní	25	21	104	32	115	115	412	4131
SŠ bez maturity	8	18	47	0	58	50	181	2317
SŠ s maturitou	6	5	12	1	26	26	76	1019
Vyšší odborné	0	0	0	0	1	0	1	31
Vysokoškolské	0	0	6	0	1	1	8	58
Neznámo	0	1	1	0	2	3	7	544
CELKEM	40	47	184	37	203	207	718	8366

Tabulka 20 – Zaměstnání u všech žadatelů o léčbu – uživatelů drog podle okresů v MS kraji a ČR, 2006

Zaměstnání u všech žadatelů o léčbu – uživatelů drog	Jednotlivé okresy						Celkem MSK	Celkem ČR
	BR	FM	KA	NJ	OP	OV		
Pravidelné	4	11	19	1	45	25	105	1626
Student	5	8	67	35	28	61	204	1383
Důchodce	1	3	3	0	9	3	19	320
Nezaměstnaný	30	24	95	0	112	108	369	4349
Jiná možnost	0	1	0	1	9	8	19	378
neznámo	0	0	0	0	0	2	2	310
CELKEM	40	47	184	37	203	207	718	8366

Tabulka 21 – „S kým klient žije“ u všech žadatelů o léčbu – uživatelů drog podle okresů MS kraj, 2006

„S kým klient žije“ u všech žadatelů o léčbu – uživatelů drog	Jednotlivé okresy						Celkem MSK
	BR	FM	KA	NJ	OP	OV	
Neznámo	0	0	2	0	0	2	4
Sám	15	7	32	0	51	22	127
S rodiči	16	30	116	20	111	95	388
Sám s dítětem	1	0	2	0	1	3	7
S partnerem	2	6	11	2	13	14	48
S partnerem a dětmi	2	1	2	0	10	8	23
S přáteli	1	3	17	0	6	9	36
Jiná možnost	3	0	2	15	11	54	85
CELKEM	40	47	184	37	203	207	718

7. Prevalence žadatelů o léčbu - gamblerů v MS kraji a ČR

(=všichni žadatelé - gambleři (patologičtí hráči), kteří v průběhu roku 2006 alespoň jedenkrát navštívili některé zařízení poskytující péči osobám s patologickým hráčstvím)

Ze 3 okresů MS kraje je hlášeno 155 všech žadatelů o léčbu s patologickým hráčstvím, tabulka 22. Oproti roku 2005 (189) došlo k poklesu o 18 %. Ve třinácti případech se jedná o ženy, převážně starší dvaceti pěti let. Nejvíce je zastoupená věková skupina 25 – 39 let (53,5 %) a skupina nad 40 let (28,4 %).

V ČR je hlášeno za rok 2006 o 51 gamblerů méně než v roce 2005 a to 264. V 93 % se jedná o muže a nejvíce je zastoupená věková skupina 25 – 39 let (53,8 %). Nejvyšší počet gamblerů ze všech i z nově evidovaných klientů vykazuje již tradičně MS kraj (Výroční zpráva 2006).

Tabulka 22 – Gambling podle okresů a věkových skupin u všech žadatelů o léčbu – uživatelů drog v MS kraji, 2006

Okres	Věkové skupiny										Celkem	
	Do 15 let		15-19 let		20-24 let		25-39 let		40 a více		absolutní počet	na 100 tis.
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy		
FM	0	0	0	0	1	0	2	0	0	1	4	1,76
OP	0	0	0	0	6	0	41	2	24	4	77	42,71
OV	0	0	6	2	13	0	36	2	13	2	74	23,86
MSK	0	0	6	2	20	0	79	4	37	7	155	12.39

8. Závěr

- Incidence léčených uživatelů drog od roku 2004 v MS kraji meziročně kolísá (incidence na 100 000 obyvatel byla v roce 2004 43,1, v roce 2005 32,5 a v roce 2006 pak 38,2).
- Ve více jak 95 % se jedná o skupinu uživatelů ve věku 15 – 39 let a z toho pak muži představují přibližně dvě třetiny (incidence léčených uživatelů drog na 100 000 obyvatel v této věkové skupině byla v roce 2004 107,4, v roce 2005 82,4 a v roce 2006 99,1).
- Nejužívanější základní drogou zůstává pervitin, přičemž počty uživatelů v jednotlivých letech kolísají. V roce 2003 bylo vykázáno 206 nových uživatelů pervitinu, v roce 2004 pak 281 uživatelů, v roce 2005 opět pouze 199 a v roce 2006 znovu 289 nových uživatelů.
- Oblíbenost pervitinu vzrůstá zejména ve věkové skupině do 19 let, nadále je nejvíce zneužíván ve věku nad 20 let.
- Oproti roku 2005 se stala nejčastějším způsobem užívání drogy injekční aplikace, která je od roku 2003 nejčastějším způsobem aplikace základní drogy. Výjimkou je pouze rok 2005, kdy nejčastější formou aplikace drogy bylo kouření.
- U žen je třeba negativně hodnotit zvýšení podílu injekční aplikace základní drogy. V roce 2006 si injekčně aplikovalo základní drogu 49,5 % žen a v roce 2005 to bylo jen 33 %.
- Zvýšil se počet uživatelů, kteří kombinují užívání základní drogy s další jinou drogou.
- Nadále zůstává vysoký počet uživatelů drog se základním vzděláním, nejčastěji uváděnou kategorií jsou nezaměstnaní, či příležitostně pracující 43,5 %.
- Dochází k mírnému poklesu žadatelů o léčbu – gamblerů celkem a i u nově evidovaných klientů. V roce 2006 byl celkový počet 155, nejméně od roku roku 2003.

- Počet evidovaných žadatelů o léčbu – uživatelů drog (prevalence) se mírně snižuje (prevalence na 100 000 obyvatel byla v roce 2003 60,4, roce 2004 68,7, v roce 2005 53,5 a v roce 2006 57,0).
- Rozbor socioekonomických charakteristik uživatelů drog přináší potvrzení o vztahu mezi úrovní vzdělanosti a zaměstnanosti a výskytem drogových závislostí. Nejvyšší podíl uživatelů drog je u osob s nejnižším vzděláním a mezi nezaměstnanými.
- Intoxikace v souvislosti s užíváním drog se oproti roku 2005 zvýšila o 40 %. Od roku 2003 (154 hlášení) dochází k neustálému nárůstu počtu hlášených případů.
- Výměnný program injekčních stříkaček a jehel probíhal ve všech šesti okresech, buď v L/K centrech, nebo v terénu. Počet výměn se neustále od roku 2003 zvyšuje, v roce 2006 byl zaznamenán nejvyšší meziroční nárůst v počtu vyměněných kusů jehel a injekčních stříkaček.